

POSTANOWIENIE

Dnia 1 lipca 2014 roku

Sąd Rejonowy w Nowym Dworze Mazowieckim II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSR Michał Świć

Protokolant: Ewelina Godlewska

na posiedzeniu w dniu 1 lipca 2014 roku

sprawy

S P

oskarżonego o czyn z art. 107 § 1 k.k.s.

postanawia

1. na podstawie art. 193 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej skierować do Trybunału Konstytucyjnego Rzeczypospolitej Polskiej następujące pytanie prawne: „Czy przepis art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 19 listopada 2009 roku o grach hazardowych (Dz.U. nr 201 poz. 1540 ze zm.) jest sprzeczny z art. 2 w związku z art. 7 i art. 9 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z uwagi na naruszenie wynikającego z dyrektywy 98/34/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 listopada 2006 r. (Dz.U.L. 363, s. 81) obowiązku notyfikacji przepisów technicznych przez Komisję Europejską”
2. na podstawie art. 22 § 1 k.p.k. zawiesić postępowanie w sprawie.

Uzasadnienie

Sformułowane powyżej pytanie prawne pojawiło się w następującym stanie faktycznym:

Urząd Celny w W w dniu października 2012 roku wniósł do Sądu Rejonowego w Nowym Dworze Mazowieckim akt oskarżenia przeciwko S P, oskarżając go o to, że w dniu .07.2011 r. prowadząc działalność gospodarczą pod nazwą „P” z siedzibą przy ul. w

T w lokalu „I ” przy zbiegu ul. i ul. w N
urządzał gdy na dwóch urządzeniach do gier H nr
i H nr wbrew art. 6 ust. 1 i art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 19
listopada 2009 r. o grach hazardowych (Dz. U. z 2009 r. nr 201, poz. 1540), tj. o
przestępstwo skarbowe określone w art. 107 § 1 k.k.s.

Obrońca oskarżonego S P złożył wniosek o umorzenie
postępowania karnego na podstawie art. 17 § 1 pkt 2 kpk z uwagi na fakt, iż w działaniu
oskarżonego brak jest umyślności, a nadto wskazuje, że przepis art. 107 § 1 kks
zawierający opis czynu zarzucanego oskarżonemu jest przepisem blankietowym i
odsyła do ustawy o grach hazardowych z dnia 19 listopada 2009 roku, która z kolei, z
uwagi na sposób jej wprowadzenia, nie spełnia wymogów dyrektywy nr 98/34/WE
Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 czerwca 1998 roku ustanawiającej
procedurę udzielania informacji w dziedzinie norm i przepisów technicznych oraz zasad
dotyczących usług społeczeństwa informacyjnego.

Jak podnosi obrońca, ustawowy zakaz urządzania gier na automatach poza
kasynami gry stanowi ograniczenie, które może mieć istotny wpływ na sprzedaż tego
typu towarów i usług, a zatem projekt ustawy o grach hazardowych, w szczególności w
zakresie art. 6 i 14, winien być przesłany do Komisji Europejskiej celem notyfikacji, co
jednak nie miało miejsca. W ocenie obrońcy doszło do naruszenia obowiązku notyfikacji
w tym zakresie, które powoduje, że właściwe przepisy techniczne nie mogą być
stosowane przez sąd.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Stosownie do treści art. 193 Konstytucji, przedstawienie Trybunałowi
Konstytucyjnemu pytania prawnego jest dopuszczalne tylko wówczas, jeżeli od
odpowiedzi na pytanie prawne zależy rozstrzygnięcie sprawy toczącej się przed sądem.

Wskazać trzeba, że S P jest oskarżony o przestępstwo określone w
art. 107 k.k. Przepis art. 107 § 1 kks jest normą o charakterze blankietowym,
uzupełnionym normami z art. 6 i 14 ustawy o grach hazardowych. To właśnie te
przepisy wyznaczają zakres bezprawności zarzucanego oskarżonemu czynu, w
szczególności to przepis art. 14 ust. 1 ustawy o grach hazardowych wskazuje zasady na
jakich możliwe jest prowadzenie gier na automatach.

Zgodność części przepisów ustawy o grach hazardowych z przepisami prawa
europejskiego była przedmiotem badania Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.
W wyroku TSUE z dnia 19 lipca 2012 roku wydanym w sprawach połączonych Fortuna i
in. sygn. akt C 213/11, C 214/11, C 217/11 orzekł, iż „artykuł 1 pkt 11 dyrektywy
98/34/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 czerwca 1998 r. ustanawiającej
procedurę udzielania informacji w dziedzinie norm i przepisów technicznych oraz
zasady dotyczące usług społeczeństwa informacyjnego, ostatnio zmienionej dyrektywą
Rady 2006/96/WE z dnia 20 listopada 2006 r., należy interpretować w ten sposób, że

przepisy krajowe tego rodzaju jak przepisy ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych, które mogą powodować ograniczenie, a nawet stopniowe uniemożliwienie prowadzenia gier na automatach o niskich wygranych poza kasynami i salonami gry, stanowią potencjalnie 'przepisy techniczne' w rozumieniu tego przepisu, w związku z czym ich projekt powinien zostać przekazany Komisji zgodnie z art. 8 ust. 1 akapit pierwszy wskazanej dyrektywy, w wypadku ustalenia, iż przepisy te wprowadzają warunki mogące mieć istotny wpływ na właściwości lub sprzedaż produktów. Dokonanie tego ustalenia należy do sądu krajowego."

Dyrektywa 98/34/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 czerwca 1998 stanowi zaś, że wprowadzenie do prawa krajowego przepisów zawierających „przepisy techniczne” możliwe jest tylko po przeprowadzeniu odpowiedniej procedury. Zgodnie z dyrektywą, projekt przepisów zawierających „przepisy techniczne” powinien zostać przekazany Komisji Europejskiej.

Niewątpliwie polski ustawodawca, uchwalając przepisy ustawy o grach hazardowych, naruszył obowiązek notyfikacji norm technicznych. W takim przypadku każdy podmiot przed sądem krajowym może powołać się na to uchybienie, a do sądu krajowego należy odmowa ich zastosowania.

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 8 stycznia 2014 roku, sygn. akt IV KK 183/13 stwierdził natomiast, że „naruszenie wynikające z dyrektywy 98/34/WE obowiązku notyfikacji przepisów technicznych ma charakter naruszenia trybu ustawodawczego, którego konstytucyjność może być badana wyłącznie w postępowaniu przed Trybunałem Konstytucyjnym. Jeżeli w konkretnym postępowaniu sąd dochodzi do wniosku, że doszło do takiej wadliwości trybu ustawodawczego, może nie stosować tych przepisów tylko w ten sposób, że zawiesi prowadzone postępowanie, w którym miałyby one zostać zastosowane i skieruje stosowne pytanie prawne do Trybunału Konstytucyjnego. Jednak do czasu zainicjowania tej kontroli lub podjęcia przez Trybunał Konstytucyjny stosownego rozstrzygnięcia, brak jest podstaw do odmowy stosowania przepisów ustawy o grach hazardowych, w tym jej art. 6. ust. 1 i art. 14 ust. 1.”

Sąd Rejonowy wnoszący niniejsze pytanie prawne, w pełni podziela powyższe stanowisko Sądu Najwyższego oraz zawarte w postanowieniu z dnia 28 listopada 2013 roku, sygn. I KZP 15/13, w którym również stwierdzono, że jedynym organem, który ma kompetencje, aby orzec o naruszeniu konstytucyjnego trybu stanowienia ustaw jest Trybunał Konstytucyjny. Jak zauważył Sąd Najwyższy normatywna konsekwencja naruszenia obowiązku notyfikacji w postaci usunięcia z krajowego porządku prawnego nie wynika z żadnego wyraźnego przepisu dyrektywy 98/34/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 listopada 2006 r., ani z żadnej regulacji traktatowej. Ponadto wyroki Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej wiążą sądy krajowe tylko w konkretnej sprawie rozpatrywanej przez Trybunał. Przy czym TSUE nie jest właściwy do dokonywania wykładni przepisów prawa krajowego ani do stwierdzania, że przepisy

te nie obowiązują, nawet jeśli prawo to zostało ustanowione celem wykonania przez to państwo zobowiązań unijnych.

Jak trafnie podniesiono w uzasadnieniu postanowienia Sądu Najwyższego, art. 91 ust. 3 Konstytucji, który wyraża kompetencję sądów do odmowy zastosowania ustawy niezgodnej z prawem unijnym, nie daje podstaw do automatycznej i bezwarunkowej odmowy zastosowania przepisu ustawy, który nie został - wbrew obowiązkowi ciążącemu na organach państwowych - notyfikowany Komisji Europejskiej. Polskie sądy nie mają prawa samoistnie stwierdzić niezgodności przepisu ustawy z umową międzynarodową, czy z Konstytucją. Cięży na nich konstytucyjny obowiązek poszanowania i przestrzegania ustaw tak długo, dopóki ustawa ta nie utraciła mocy obowiązującej. Zgodnie z art. 7 Konstytucji RP „Organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa”. Oznacza to, że organy władzy publicznej nie mogą w sposób dowolny odmawiać stosowania prawa, zwłaszcza gdy normy prawne nakładają na nie obowiązek określonego działania. Z uwagi na treść art. 7 Konstytucji RP możliwość niestosowania obowiązujących aktów normatywnych przez organy władzy publicznej musi również posiadać podstawę konstytucyjną.

Z uwagi na wagę i charakter obowiązku notyfikacji Komisji Europejskiej projektu regulacji prawnych zawierających przepisy techniczne, obowiązek ten stanowi w istocie element konstytucyjnego trybu stanowienia ustaw, a jego naruszenie może być kwestionowane właśnie jako naruszenie konstytucyjnego trybu ustawodawczego.

Jak wskazuje Trybunał Konstytucyjny w swym orzecznictwie naruszenie „istotnych elementów procedury prawodawczej” stanowi podstawę do stwierdzenia niekonstytucyjności aktu normatywnego (wyrok TK z dnia 16 lipca 2009r., sygn. akt Kp 4/08). Trybunał wskazuje przy tym, że nie można wykluczyć kontroli ustawy z perspektywy dochowania elementów procedury ustawodawczej polskiego prawa krajowego uregulowanych w aktach prawa Unii Europejskiej (wyrok TK z dnia 26 czerwca 2013 r., sygn. akt K 33/12).

W przekonaniu Sądu Rejonowego w Nowym Dworze Mazowieckim wada postępowania ustawodawczego, jaką było zaniechanie notyfikowania Komisji Europejskiej objętych pytaniem prawnym przepisów, przesądza o niezgodności tych przepisów z art. 2, 7 i 9 Konstytucji, skoro z art. 2 wywodzi się zasadę rzetelności procesu ustawodawczego, a art. 7, statuuje zasadę legalizmu. W ocenie Sądu doszło również do naruszenia art. 9 Konstytucji, z którego wynika, iż wszystkie akty prawa krajowego winny być zgodne z całym prawem międzynarodowym wiążącym Polskę, rozumianym szeroko, a nie tylko jako umowy międzynarodowe.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 193 Konstytucji RP, Sąd Rejonowy w Nowym Dworze Mazowieckim orzekł jak na wstępie.

Na oryginale właściwe podpisy
Za zgodność: _____

SEKRETARZ SĄDOWY

Ilona Dłobniczak